

VPP «COVID-19 seku mazināšanai»

I-SHARE
Survey
INTERNATIONAL

«Izmaiņu nepieciešamības identificēšana **reproduktīvās veselības aprūpes** pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai un iedzīvotāju riska uzvedības mazināšanai COVID-19 laikā un pēc tās»

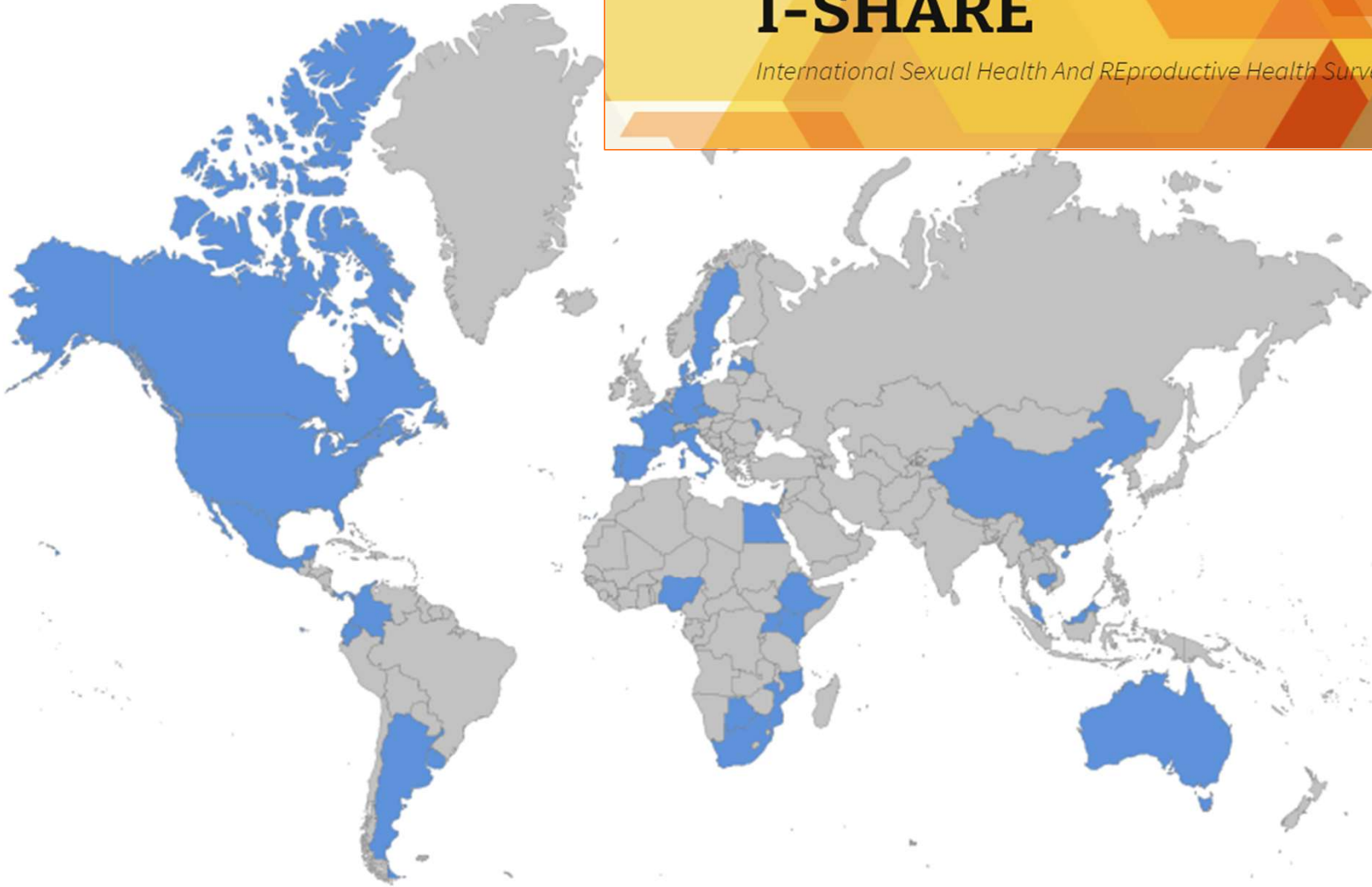
VPP-COVID-2020/1-0011

RSU Pētījumu Ētikas komitejas lēmumi Nr. 6-1/06/25, Nr. 6-1/08-6

I-SHARE

International Sexual Health And REproductive Health Survey in the time of COVID-19

COVID-19 un SRV

Uzdevumi: COVID-19 ietekme uz

- **dzemdību palīdzības, kontracepcijas un abortu pieejamību**
- **seksuālo veselību, nedrošu seksu, HIV un STI izmeklējumu pieejamību**
- **vardarbību ģimenē**
- **grūtnieču, viņu partneru un veselības aprūpes profesionāļu, kuri sniedz grūtniecības, dzemdību un pēcdzemdību aprūpes pakalpojumus, psiholoģisko labklājību**

I-SHARE APTAUJA LATVIJĀ

0 Informētā piekrišana un informācija par pētījumu

1. Atlase
2. Sociāldemogrāfiskais raksturojums
3. Pāra un ģimenes attiecības
4. COVID-19 sociālā distancēšanās
5. Seksuālā uzvedība
6. Kontracepcijas pieejamība
7. Reproductīvās veselības pakalpojumu, grūtnieču, mātes un bērna veselības aprūpes pieejamība
8. Grūtniecības pārtraukšana
9. Seksuālā un uz dzimuma balstīta vardarbība
10. *Female genital mutilation*
11. HIV/Seksuāli transmisīvās slimības
12. Psihiskā veselība
13. Uzturs

I-SHARE APTAUJA LATVIJĀ

0 Informētā piekrišana un informācija par pētījumu

1. Atlase

2. Sociāldemogrāfiskais raksturojums

3. Pāra un ģimenes attiecības

4. COVID-19 sociālā distancēšanās

5. Seksuālā uzvedība

6. Kontracepcijas pieejamība

7. Reproductīvās veselības pakalpojumu, grūtnieču, mātes un bērna aprūpes pieejamība

8. Grūtniecības pārtraukšana

9. Seksuālā un uz dzimuma balstīta vardarbība

10. *Female genital mutilation*

11. HIV/Seksuāli transmisīvās slimības

12. Psihiskā veselība

13. Uzturs

1173 respondenti

I-SHARE APTAUJA LATVIJĀ

0 Informētā piekrišana un informācija par pētījumu

1. Atlase

2. Sociāldemogrāfiskais raksturojums

3. Pāra un ģimenes attiecības

4. COVID-19 sociālā distancēšanās

5. Seksuālā uzvedība

6. Kontracepcijas pieejamība

7. Reproductīvās veselības pakalpojumu, grūtnieču, mātes un bērna aprūpes pieejamība

8. Grūtniecības pārtraukšana

9. Seksuālā un uz dzimuma balstīta vardarbība

10. *Female genital mutilation*

11. HIV/Seksuāli transmisīvās slimības

12. Psihiskā veselība

13. Uzturs

1173 respondenti

Dati pieejami:

<https://dataverse.rsu.lv/dataset.xhtml?persistentId=doi:10.25143/FK2/J5KXXD>

Kvalitatīvā pētniecības sadaļa

12 mērķa grupu diskusijas ar:

- Grūtniecēm (1)
- Sievietēm pēcdzemdību periodā (3) un viņu partneriem (3)
- Cilvēkiem, kuri dzīvo ar HIV (1)
- Veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem:
  - vecmātes (1)
  - dzemdību speciālisti, neonatologi (2)
  - ginekologi, kuri sniedza neatliekamo ginekoloģisko palīdzību krīzes situācijas laikā (1)

Kvalitatīvā pētniecības sadaļa

13 strukturētās intervijas ar:

- Veselības ministrijas departamenta direktore
- Nacionālā Veselības dienesta Ārstniecības pakalpojumu departamenta pārstāve
- Rīgas Dzemdību nama
- Jūrmalas slimnīcas
- P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas vadošie darbinieki
- Latvijas ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas
- Latvijas Vecmāšu asociācijas
- Latvijas urologu asociācijas
- Latvijas ģimenes ārstu asociācijas un ārstu-seksologu biedrības valdes locekļi
- *Biedrības «Papardes zieds»*
- *Biedrības BaltHIV*
- *Centra «Marta»*
- *Biedrības “Mozaika” pārstāvji*

country * pregnancycare Crosstabulation

Count

		pregnancycare					Total
		no	yes because i am afraid i may acquire COVID in the hospital health care centre	yes because the doctor nurse cancelled or rescheduled the appointment because of COVID	yes other reason		
country	argentina	0	6	1	4	0	11
	australia	0	9	0	2	0	11
	canada	0	0	0	1	1	2
	colombia	12	13	1	0	9	35
	czech	0	13	0	0	0	13
	denmark	0	11	0	1	1	13
	france	13	1	0	1	0	15
	germany	0	2	0	0	0	2
	kenya	0	5	4	0	0	9
	latvia	1	49	9	19	6	84
	luxembourg	0	7	0	0	0	7
	malaysia	1	5	1	0	0	7
	mexico	1	5	1	1	0	8
	moldova	2	19	1	1	2	25
	nigeria	0	1	0	0	0	1
	panama	0	8	0	1	0	9
	portugal	0	112	1	13	6	132
	singapore	0	2	1	0	0	3
	uganda	0	5	2	0	0	7
	uruguay	1	3	0	0	0	4
	USA	0	7	0	0	0	7
Total		31	283	22	44	25	405

I-SHARE

APRŪPE
GRŪTNIECĪBAS
LAIKĀ

Vai partneris ir «TREŠĀ» persona sievietei grūtniecības laikā un dzemdībās?

- 97% saņēma partnera emocionālo atbalstu pirms pandēmijas
- 27 % partnera atbalsts kļuva lielāks nekā pirms Covid pandēmijas
- 34% atzīmēja apjukumu, ko drīkst un ko nedrīkst Covid ierobežojumu laikā
- 61 % sajuta trauksmi un depresiju

Vecmāte: *Tēvs jūtas tik pat piederīgs pie tā bērna, kā māte.*

Sieviete: *Vīrs mani pavadīja līdz ... slimnīcas ieejai, kur visi bija maskās. Protams, tā sajūta ir dīvaina. Tev pasaka "atā" un Tevi ... uzved augšā...*

Sieviete: *Pats galvenais stresa faktors bija tāds, ka mēs ar vīru plānojām ģimenes dzemdības. Mēs gājām uz to, gatavojāmies un plānojām. Visu šo laiku bijām stresā, jo nebija skaidrības, vai tiksīm kopā vai nē, kā tas būs... Tu sapņo un domā par to, kad pienāks tas brīdis. Un kad saproti, kad tas viss sabrūk, tas ir ļoti grūti...*

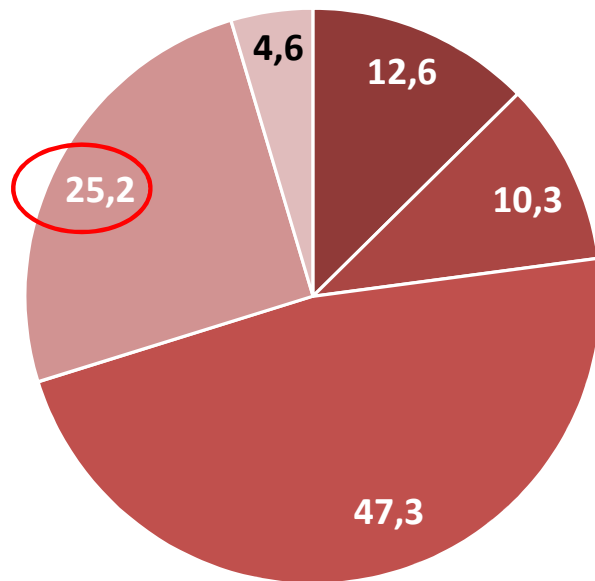
Kā sabalansēt indivīda un sabiedrības intereses

- Daudzas starptautiskas organizācijas rekomendē **neierobežot atbalsta personu piedalīšanos dzemdībās** arī krīzes apstākļos
- Latvijā politikas veidotāji lēmumu pieņemšanu par atbalsta personas piedalīšanos dzemdībās atstāj slimnīcu vadītāju rokās
- Slimnīcu vadītāji ir atbildīgi ne tikai par pacientu veselību un labsajūtu, bet arī par infekcijas ierobežošanu sabiedrībā kopumā un medicīnas personāla vidū

Seksuālā apmierinātība

Spriedze attiecībās, %

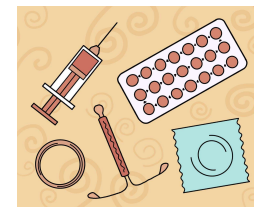

■ Izteikti mazāk spriedzes   ■ Nedaudz mazāk spriedzes
■ Aptuveni tāpat   ■ Nedaudz vairāk spriedzes
■ Daudz vairāk spriedzes

- **Sievietēm** apmierinātība ar seksuālo dzīvi ↓
- Pieaugot **spriedzei**,
  - ↑ neapmierinātība ar seksuālo dzīvi
  - ↓ seksuālo attiecību biežums
- Respondentiem, kuru **alkohola patēriņš** bija ievērojami **palielinājies**, apmierinātība ar seksuālo dzīvi ↓
- Pastāvēja asociācija starp **bērnu esamību** un lielāku apmierinātību ar seksuālo dzīvi

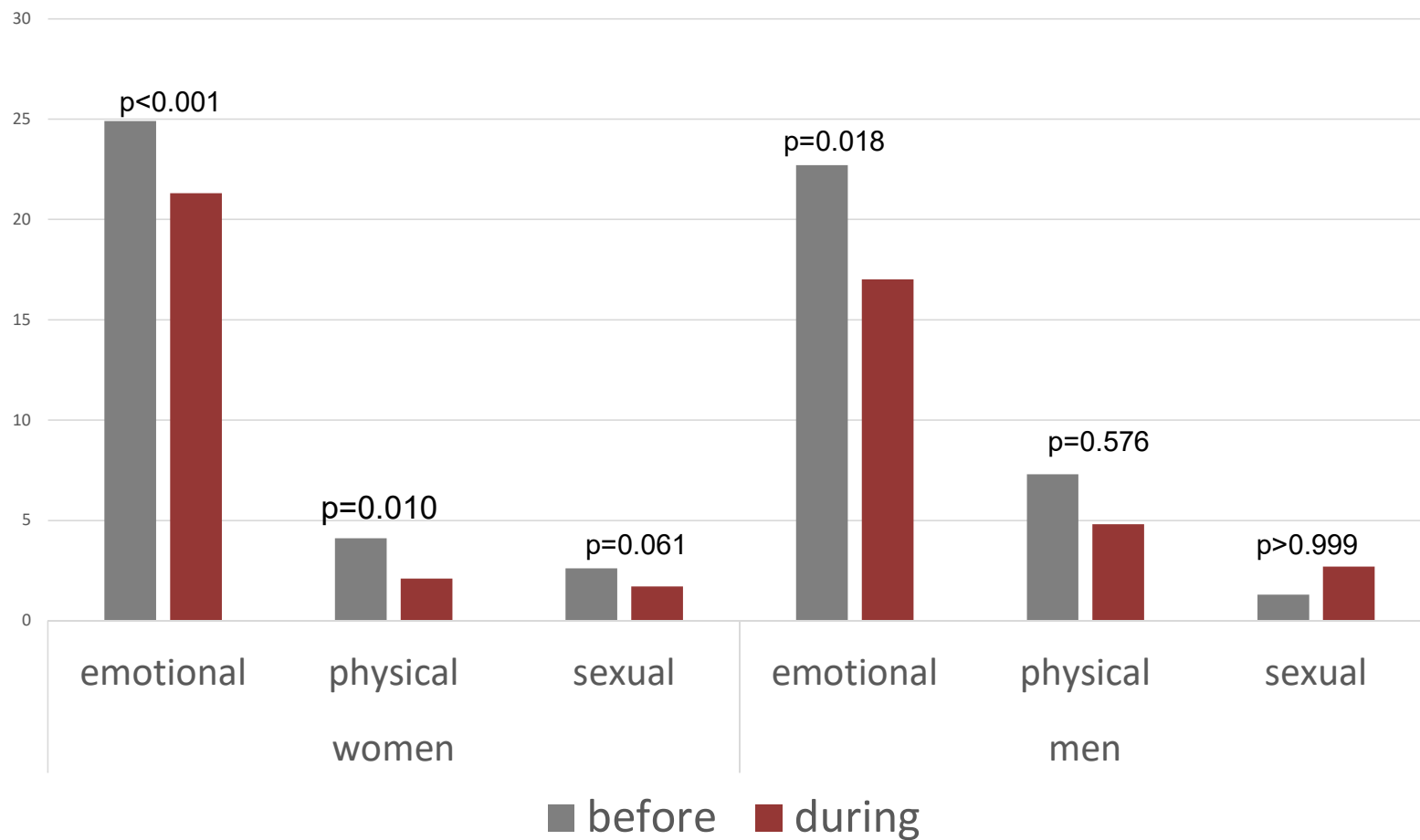
Kontracepcija un STI

- COVID -19 **neietekmēja** prezervatīvu un vēlamās kontracepcijas pieejamību

- Gandrīz **25%** atzīmē, ka nevarēja veikt HIV vai citu STI testēšanu
- **15%** atcēla vai kavēja ar HIV saistīto veselības aprūpi

COVID-19 un vardarbība

34% NESAŅĒMA
informāciju par
COVID-19 ietekmi

Bezmaksas HIV
testēšanas punkti un
NVO atbalsta grupu
darbība SRV jomā
neaizsargātajiem

...lai gan esmu darbinieks, kas sniedz neatliekamo palīdzību, es nesaņēmu nevienu e-pastu par COVID, es saņēmu tikai algas lapiņu. Es vēlētos īsu, kodolīgu informāciju. Nevēlos lasīt garus tekstus, man tam nav laika, jo tas dzīves ritms ir ātrs. Mēs lasām e-pastu telefonā un e-pastam telefonā ir jābūt ļoti īsam un konkrētam. Man nevajadzētu jautāt medicīnas māsām, kas kopš iepriekšējās dežūras ir mainījies pacientu aprūpes noteikumus...

**Krīzes situācijas stratēģija un
darbības plāns SRV jomā**
VM SRV koordinācijas grupa

**Ticamas un aktuālas
SRV informācijas
pieejamība**
iedzīvotājiem un veselības
pakalpojumu sniedzējiem

**SRV pakalpojumu
pieejamība**
t.sk. telemedicīnas
paplašināšana

Paldies!

svi@rsu.lv

